Талдау анықтамасы
сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау қорытындылары
бойынша «Шахтинск қаласының құрылыс бөлімі» ММ қызметінде

Шахтинск қаласы **12.06.2026 жыл**

Кіріспе бөлім

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері министрінің 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығына сәйкес жүргізілді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу мақсатында «Шахтинск қаласының құрылыс бөлімі» ММ 2026 жылғы 15 мамырда № 34 н/қ жұмыс тобы құрылды, оның құрамына 5 адам кіреді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау мынадай бағыттар бойынша жүргізілді:

1) нормативтік құқықтық актілерде және бөлімшенің қызметін қозғайтын құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) мемлекеттік органның ұйымдық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

3) мемлекеттік органның қызметін мемлекеттік сатып алудағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Сипаттама бөлігі

1. Персоналды басқару, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарды айқындау

Персоналды басқаруға байланысты анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің саны - 0 бірлік,

Персоналды басқару жөніндегі қызметті талдауды зерделей отырып, мүдделер қақтығысының болуы анықталған жоқ. Жұмысқа қабылданған қызметкерлердің басшымен және мемлекеттік сатып алу кезінде аффилиирленуі жоқ. Қызметкерлерді жұмыстан шығару (ауысу) еңбек шарты бойынша жұмыс істейтін мамандардың төмен жалақысымен айқындалады.

Мемлекеттік қызметшілердің жұмыстан босатылуы (ауысуы) байқалмайды. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізу кезінде мемлекеттік қызметшілердің штаты 60% -ды құрайды. Құрылыс секторының бас маманы, бас маман-заң кеңесшісі лауазымына бос орындар бар (негізгі қызметкердің бала күтімі бойынша демалыс уақытында 7.11.2028 жылға дейін). Бір кәсіпорында қызмет өткеретін жақын туыстары, ерлі-зайыптылары және жекжаттары жоқ. Қолданыстағы заңнамада лауазымды тұлғалар үшін белгіленген сыбайлас жемқорлыққа қарсы қабылданған шектеулер мен тыйым салулар анықталған жоқ.

Бөлімнің сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымдарының тізбесі:

- Құрылыс секторының меңгерушісі - Мердігерлік ұйымның, авторлық, техникалық қадағалаудың тікелей байланысы кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуы, құрылыс жұмыстарының орындалған көлемін «жоғарылату».
- Құрылыс секторының бас маманы - Жобалау ұйымымен тікелей байланыста болған кезде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуы, формальды негіздер бойынша сараптамадан өту үшін порталға жобалау-сметалық құжаттаманың жүктелуінен бас тарту мүмкіндігі, көзделмеген құжаттарды талап ету.
- Бас маман-заң кеңесшісі - Сот отырысында тараптармен тікелей байланыста болған кезде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуы, талап арыздарды берудің алдын алу мерзімін қасақана өткізіп алу мүмкіндігі.
- Бас маман-бухгалтер - Мердігер ұйыммен тікелей байланыста болған кезде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуы.
- Мемлекеттік сатып алу бойынша статистик - Мүдделер қақтығысының мүмкіндігі. Бәсекелестікті шектеу мүмкіндігі (техникалық ерекшеліктер мен біліктілік талаптарын «түзету», шартты орындау және қабылдау кезінде сәйкестікке бақылау жүргізбеу).

2. мүдделер қақтығысын реттеу

Құқықтық актілерде анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің саны - 3 бірлік.

Құрылыс бөлімінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу, сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру және Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және мемлекеттік қызмет саласындағы заңнамасы талаптарының сақталуын қамтамасыз ету бойынша тұрақты негізде жұмыс жүргізілуде.

Бөлім қызметкерлері Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл, мемлекеттік қызмет туралы заңнамасына енгізілетін өзгерістермен және толықтырулармен, сондай-ақ қызметтік әдеп және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу мәселелерін реттейтін өзге де нормативтік құқықтық актілермен тұрақты түрде танысады. Жалпыға бірдей құқықтық оқыту сабақтары, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелерін, сондай-ақ Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің әдеп кодексінің талаптарын зерделеу бойынша семинарлар мен түсіндіру жұмыстары жүргізіледі. Бөлімнің мемлекеттік қызметшілері сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарымен және қызметтік әдеп нормаларымен таныстырылды.

Құрылыс бөлімінің басшылығы тұрақты негізде жеке және заңды тұлғаларды жеке қабылдауды жүзеге асырады. Азаматтар үшін кері байланыс арналары жұмыс істейді, оның ішінде сенім телефоны, ол туралы ақпарат Бөлімнің ресми интернет-ресурсында орналастырылған, сондай-ақ жазбаша өтініштер жолдау мүмкіндігі қамтамасыз етілген. Барлық келіп түскен

өтініштер Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен және мерзімде қаралады.

Атқарушылық тәртіптің сақталуына, жеке және заңды тұлғалардың өтініштерінің уақтылы және сапалы қаралуына, сондай-ақ кіріс және ішкі хат-хабарлардың орындалуына тұрақты негізде ішкі бақылау жүзеге асырылады.

Сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу мақсатында бөлімнің ақпараттық стендтерінде ақпараттық-түсіндіру материалдары және сыбайлас жемқорлыққа қарсы бағыттағы көрнекі үгіт-насихат орналастырылды.

Бөлім қызметкерлері жалпыға бірдей декларациялау жүйесі шеңберінде декларацияларды ұсыну бойынша міндеттемелерді уақтылы орындайды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасында белгіленген шектеулер мен тыйым салулар сақталады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу, қызметкерлердің құқықтық сауаттылығын арттыру және парасаттылық қағидаттарыи нығайту жөніндегі жұмыс тұрақты негізде жүзеге асырылады.

Құқықтық актілердегі тәуекелдер

1. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауына ықпал ететін құқықтық реттеудегі олқылықтар.

Тәуекелді сипаттау

«Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 16.07.2001 жылғы Заңының 34-бабының 1-тармағына сәйкес авторлық қадағалауды барлық құрылыс нысандарында жобалау (жобалау-сметалық) құжаттамасын әзірлеушілер жүзеге асырады. Жоғарыда көрсетілген баптың 2-1-тармағына сәйкес жобаны әзірлеуші нысанның құрылысына авторлық қадағалау жүргізуді (жүзеге асыруды):

1) сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі саласында инжинирингтік қызметтерді жүзеге асыру құқығына аттестаты бар саралшыға;

2) тапсырыс берушіге тиісті аттестаты бар авторлық қадағалау жүргізу жөніндегі инжинирингтік қызметтерді жеткізушіні өз бетінше таңдау үшін.

Қазақстан Республикасының 01.07.2024 жылғы «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңының 16-бабы 3-тармағының 34-тармақшасына сәйкес, күрделі құрылыс нысандарының жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеуді авторлық қадағалау жөніндегі көрсетілетін қызметтерді сатып алу бір көзден алу тәсілімен мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыруға негіз болып табылады, тиісті авторлардың күрделі құрылыс нысандарын салуды, реконструкциялауды және күрделі жөндеуді авторлық қадағалауына, сондай-ақ жобалау алдындағы немесе жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеген тұлғада жобалау алдындағы немесе жобалау-сметалық құжаттаманы түзету жөніндегі жұмыстарды қамтиды.

Осылайша, жоба авторы көрсетілген функцияларды үшінші тұлғаға не тапсырыс берушіге беру құқығын іске асырған жағдайларда авторлық

қадағалау қызметтерін мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру тәртібі заңнамамен реттелмеген. Мұндай көрсетілетін қызметтерді сатып алудың нақты тетігінің болмауы заңнаманы біркелкі түсіндіруге, лауазымды адамдардың дискрециялық шешімдер қабылдауына және өнім берушіні таңдау кезінде әртүрлі тәсілдерді қолдануына жағдай жасайды.

Құқықтық реттеудегі көрсетілген олқылық сатып алу рәсімдерінің ашықтығын шектеуге, жекелеген өнім берушілер үшін басым жағдайлар жасауға, сондай-ақ бәсекелестік рәсімдерді өткізбей авторлық қадағалау қызметтерін орындаушыны негізсіз таңдауға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауына ықпал етуі мүмкін.

Сыбайлас жемқорлық факторлары

Құқықтық актілер мен ішкі құжаттар ережелерінің қайшылығы. Жобалау-сметалық құжаттаманы іске асыру кезінде авторлық қадағалау қызметтерін көрсетуге мемлекеттік сатып алу шарттарын жасасу кезінде заңнаманы дұрыс қолданбау тәуекелі туындайды.

Оны жою жөніндегі ұсынымдар

«Шахтинск қаласының құрылыс бөлімі» ММ жоба авторы өз өкілеттіктерін аттестатталған сарапшыға не тапсырыс берушіге берген жағдайда авторлық қадағалау қызметтерін сатып алуды жүзеге асырудың жеке тәртібін көздей отырып, мемлекеттік сатып алу туралы заңнаманың ережелерін сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы заңнамаға сәйкес келтіру, сондай-ақ осындай қызметтерді жеткізушіні таңдаудың нақты олшемдері мен рәсімдерін белгілеу қажет деп санайды атап айтқанда: «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының 01.07.2024 жылғы 16-бабы 3-тармағының 34-тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын: тиісті авторлардың күрделі құрылыс нысандарын салуды, реконструкциялауды және күрделі жөндеуді авторлық қадағалауына, жобалау немесе жобалау-сметалық құжаттаманы түзету жөніндегі жұмыстарды жобалау немесе жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеген тұлғада Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен авторлық қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі окілеттіктер берілген

2. Сот шығыстарын реттеудің құқықтық коллизиясы мен белгісіздігі

Тәуекелдің сипаттамасы

Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының «Қазақстан Республикасы соттарының азаматтық істер бойынша сот шығыстары туралы заңнаманы қолдануы туралы» 2006 жылғы 25 желтоқсандағы N 9 Нормативтік қаулысына сәйкес, процеске қатысқан өкілдің (бірнеше өкілдің) көмегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстарды өтеу АІЖК-нің 109, 113-баптарының талаптарына сәйкес жүргізіледі. Мүліктік сипаттағы істер бойынша өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі сот шығыстарын өтеу сомасы АІЖК-нің 113-бабында белгіленген шектен аспауға тиіс және тараптардың өтініші немесе соттың қалауы бойынша төмендетуге болмайды.

Процеске қатысқан өкілдің көмегіне ақы төлеу бойынша құжатпен (төлем тапсырмасымен не түбіртекпен) расталған шығыстардың тым жоғары сомасы мәлімделген жағдайда мүліктік емес сипаттағы талаптар бойынша

сот АК-нің 8-бабының 4-тармағында және АІЖК-нің 6-бабының бесінші бөлігінде көзделген адалдық, әділдік және парасаттылық өлшемдерін басшылыққа алуы қажет.

Өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстарды өндірін алу туралы талаптар мәлімделуі мүмкін және шешім шығарылғанға дейін нақты іс бойынша соттың қарауына жатады.

ҚР АІЖК-нің 113-бабына сәйкес (өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстарды өтеу), пайдасына шешім шығарылған тараптың өтініші бойынша сот екінші тараптан процеске қатысқан және осы тараппен еңбек қатынастарында тұрмаған өкілдің (бірнеше өкілдің) көмегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстарды тараптың іс жүзінде шеккен шығыстары мөлшерінде өндіріп алады. Мүліктік талаптар бойынша бұл шығыстардың жалпы сомасы талап қоюдың қанағаттандырылған бөлігінің он пайызынан аспауға тиіс. Мүліктік емес сипаттағы талаптар бойынша шығыстар сомасы ақылға қонымды шекте өндіріліп алынады, бірақ ол үш жүз айлық есептік көрсеткіштен аспауға тиіс.

Заңда белгіленген тәртіппен және негіздер бойынша адвокат бюджет қаражаты есебінен білікті заң көмегін көрсеткен тараптың пайдасына сот шешім шығарған жағдайда, көрсетілген шығыстар екінші тараптан мемлекеттік бюджеттің кірісіне өндіріп алынады.

Қазақстан Республикасы Азаматтық іс жүргізу кодексінің 113-бабына және «Қазақстан Республикасы соттарының азаматтық істер бойынша сот шығыстары туралы заңнаманы қолдануы туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2006 жылғы 25 желтоқсандағы № 9 Нормативтік қаулысына сәйкес өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстарды өтеу қағидалары белгіленген.

Бұл ретте норманың қолданыстағы тұжырымдамасы практикада көрсетілген шекті мөлшерді қолдануға қатысты әртүрлі түсіндіруге жол береді - шектеу әрбір сот сатысына не тұтастай алғанда бүкіл дауға (іс бойынша жиынтық) 10% -ды қолданады ма.

Сот шығыстарының шекті мөлшерін есептеудің біркелкі тәртібін біркелкі заңнамалық бекітудің болмауы құқықтық белгісіздік пен біртекті емес сот практикасы үшін жағдай жасайды.

Көрсетілген белгісіздік әкеледі:

- әртүрлі сатыдағы соттардың нормаларды біркелкі қолданбауы;
- бір іс шегінде өкілге шығыстарды бірнеше рет өндіріп алу мүмкіндігі;
- сот шығыстарының мәлімделген сомаларын асыра көрсетуге;
- шығыстардың «ақылға қонымдылығын» айқындау кезінде соттың дискрециялық өкілеттіктерін ұлғайтуға;
- сот шығындарын негізсіз ұлғайту мүмкіндігіне байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауы.

Сыбайлас жемқорлық факторлары

Құқықтық коллизия өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстардың шекті мөлшерін нақты заңнамалық бекітудің болмауынан

тұрады: іс бойынша тұтастай немесе әрбір сот сатысында жеке талап қоюдың қанағаттандырылған бөлігінің 10% мөлшерінде шектеу қолданыла ма.

Оны жою жөніндегі ұсынымдар

Сот шығыстары туралы заңнаманы біркелкі қолдануды қамтамасыз ету, сот практикасындағы айырмашылықтарды болдырмау және өкілдің көмегіне ақы төлеуге арналған шығыстардың негізсіз ұлғаюын болдырмау мақсатында, «Қазақстан Республикасы соттарының азаматтық істер бойынша сот шығыстары туралы заңнаманы қолдануы туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2006 жылғы 25 желтоқсандағы № 9 Нормативтік қаулысына өзгеріс енгізу ұсынылады және жоғарыда көрсетілген қаулының 14-тармағы мынадай редакцияда жазылсын: "Процеске қатысқан өкілдің (бірнеше өкілдің) көмегін төлеу бойынша шығыстарды өтеу Қазақстан Республикасы Азаматтық іс жүргізу кодексінің 109, 113-баптарының талаптарына сәйкес жүргізіледі.

Мүліктік сипаттағы істер бойынша өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі сот шығыстарын өтеу сомасы Қазақстан Республикасы АІЖК-нің 113-бабында белгіленген шектен аспауы тиіс, **және іс қаралған сот сатыларының санына қарамастан, бүкіл азаматтық іс бойынша жиынтығында анықталуға тиіс,** және тараптардың өтініші немесе соттың қалауы бойынша төмендетуге болмайды.

Мүліктік емес сипаттағы талаптар бойынша өкілдің көмегіне ақы төлеу бойынша құжатпен (төлем тапсырмасымен не түбіртекпен) расталған шығыстардың тым жоғары сомасы мәлімделген жағдайда, сот Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 8-бабының 4-тармағында және Қазақстан Республикасы АІЖК-нің 6-бабының бесінші бөлігінде көзделген адалдық, әділдік және ақылға қонымдылық өлшемдерін басшылыққа алуы қажет.

Өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстарды өндіріп алу туралы талаптар мәлімделуі мүмкін және шешім шығарылғанға дейін нақты іс бойынша соттың қарауына жатады".

3. Нормативтік актінің ережелерін қайшылықтардың, олқылықтардың және түсініксіз түсіндірудің болуы

Тәуекелді сипаттау

Талдау барысында Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2025 жылғы 22 сәуірдегі № 185 бұйрығымен бекітілген Бюджеттік сұрау салуды жасау, ұсыну және қарау қағидаларының ережелері мен көрсетілген Қағидаларға № 2 қосымшаның бюджеттік бағдарламалар әкімшісі қызметінің паспортын толтыру бөлігіндегі талаптары арасында алшақтықтардың болуы анықталды. Атап айтқанда, Қағидалардың тармағында көзделген мәліметтердің мазмұны № 2 қосымшада белгіленген паспорт нысанының құрылымы мен талаптарына толық көлемде сәйкес келмейді.

Сыбайлас жемқорлық факторлары

Нормативтік құқықтық актіде әртүрлі және қарама-қайшы талаптардың болуы оны түсіндіруге және лауазымды адамдардың қолдануына әртүрлі көзқарастарға жол береді. Бюджеттік бағдарламалар әкімшісі қызметінің

паспортын толтыру тәртібін біркелкі түсінудің болмауы бюджеттік сұрау салуларды қарау және келісу кезінде субъективті шешімдер қабылдау үшін жағдай жасайды.

Бұл мән-жайлар әртүрлі мемлекеттік органдардың нормативтік талаптарды қолдануының бірдей емес практикасына, пысықтауға арналған бюджеттік сұрау салуларды негізсіз қабылдамауға не қайтаруға, әкімшілік кедергілер жасауға, сондай-ақ шешімдер қабылдау кезінде іріктемелі тәсіл үшін жағдайлар туындауына әкеп соғуы мүмкін.

Оны жою жөніндегі ұсынымдар

Ереженің және № 2 қосымшаның ережелеріне олардың өзара сәйкестігіне ревизия жүргізу, анықталған алшақтықтарды жою және бюджеттік бағдарламалар әкімшісі қызметінің паспортын толтыруға қойылатын талаптарды біркелкі нормативтік реттеуді қамтамасыз ету. Қажет болған жағдайда тиісті нормаларды қолдану жөнінде ресми әдістемелік түсініктемелер әзірлеу.

3. Мемлекеттік қызметтер көрсету

Мемлекеттік қызметтерді көрсетуге және алуға байланысты анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің саны – жоқ

«Шахтинск қаласының құрылыс бөлімі» мемлекеттік мекемесі Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметтер туралы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсетуді жүзеге асырмайды. Мекеменің қызметі құрылыс саласындағы басқарушылық, үйлестіру және бақылау сипатында болады және жеке және (немесе) заңды тұлғаларға мемлекеттік қызметтер көрсетумен тікелей байланысты емес.

Мекеме өз құзыреті шеңберінде құрылыс саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру, құрылыс жобаларын ұйымдастыру және сүйемелдеу, ведомстволық бағынысты ұйымдармен және мердігерлік құрылымдармен өзара іс-қимыл жасау жөніндегі функцияларды орындайды, сондай-ақ тиісті саладағы заңнама талаптарының сақталуын бақылауды жүзеге асырады.

Осылайша, «Шахтинск қаласының құрылыс бөлімі» ММ қызметінде мемлекеттік қызметтер санатына жататын әкімшілік рәсімдер жоқ, бұл оларды көрсетуге немесе алуға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуын болдырмайды (мысалы, қызмет көрсету мерзімдерінің бұзылуы, негізсіз бас тартулар, қосымша құжаттардың талаптары немесе бейресми төлемдер).

Баяндалғанға байланысты мемлекеттік қызмет көрсетуге байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

4. Рұқсат беру функцияларын іске асыру

Рұқсат беру функцияларын жүзеге асыру Бөлімнің қызметіне кірмейді

5. Кеңсе-тексеру функцияларын іске асыру

Бақылау-қадағалау функцияларын жүзеге асыру Бөлімнің құзыретіне кірмейді.

6.Бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу

Бюджет және қаржы қаражатын игеруге және бөлуге байланысты анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің саны - 0 бірлік

Құрылыс бөлімінің 2024 қаржы жылына бекітілген бюджеті 3554049 мың теңгені құрайды, оның ішінде:
001 «Жергілікті деңгейде құрылыс саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру жөніндегі қызметтер» бағдарламасы бойынша - 206047 мың теңге
003 «Коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйін жобалау және (немесе) салу, реконструкциялау» бағдарламасы бойынша - 401346 мың теңге
004 "Инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды жобалау, дамыту, жайластыру және (немесе) сатып алу - 72675 мың теңге бағдарламасы бойынша
006 «Сумен жабдықтау жүйесін дамыту» бағдарламасы бойынша - 2654801 мың теңге
085 «Бюджеттік инвестициялық жобаларды іске асыру» бағдарламасы бойынша - 10222 мың теңге
017 «Мемлекеттік органның күрделі шығыстары» бағдарламасы бойынша - 1268 мың теңге
098 «Коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйін сатып алу» бағдарламасы бойынша - 207690 мың теңге
Мекеменің қаржылық қызметінде бұзушылықтар анықталған жоқ.

7. Жеке және заңды тұлғалармен шарттар жасасу

Мемлекеттік сатып алуды өткізуге байланысты анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің саны - 2 бірлік

Мемлекеттік сатып алуды жүргізу мәселелерін мынадай нормативтік құқықтық актілер реттейді:
- «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы
- «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы»
- сатып алу туралы озге де заңнама актілері

Мемлекеттік. сатып алу - осындай қаражатты алушылардың тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) бюджет қаражаты және (немесе) мемлекеттік бюджеттен тыс қорлардың қаражаты есебінен толық немесе ішінара сатып алуы, сондай-ақ мемлекеттік сатып алу шартын орындауға байланысты қатынастар.

Барлық ұйымдарда жергілікті НҚА жұмыс регламентін тапсырыс берушінің басшысы (ол уәкілеттік берген лауазымды адам) бекітетін мемлекеттік сатып алу жөніндегі комиссияның құрамы бекітілуге тиіс. Қажет болған жағдайда оның шешімі бойынша комиссияның құрамы өзгеруі мүмкін.
Мемлекеттік лауазымды адамның немесе оған теңестірілген адамның заңдарда белгіленген конкурстарды, аукциондарды, сатып алу рәсімдерін өткізу тәртібін бұзуы сыбайлас жемқорлыққа жағдай туғызатын құқық бұзушылық болып табылады және заң актілеріне сәйкес жауаптылыққа әкеп соғады.

Бақылаушы (қадағалау) органдарының практикасы сатып алуды, әсіресе бюджет қаражаты есебінен өткізу кезінде, өзінің мәні жағынан әртүрлі және едәуір көп бұзушылықтарға жол берілетінін куәландырады. Тіпті сатып алу процедураларын өткізу үдерісі заңды бұзғысы келетіндер

үшін барынша күрделі болғанымен, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінен толық арылу мүмкін емес.

Тәуекелдер

1. Құрылысқа байланысты мемлекеттік сатып алу шарттарында объектіні пайдалануға қабылдау актісіне қол қою кезінде техникалық қадағалаудың кепілдік жауапкершілігінің болмауы

Тәуекелді сипаттау

Құрылыс және нысандарды кейіннен пайдалануға қабылдау процесінде техникалық қадағалау орындалған жұмыстардың жобалау құжаттамасына, құрылыс нормаларының, стандарттары мен техникалық регламенттердің талаптарына сәйкестігін бақылауды қамтамасыз ететін негізгі қатысушылардың бірі болып табылады. Техникалық қадағалаудың қорытындылары мен растаулары нысанның пайдалануға беруге дайындығы туралы шешім қабылдауға негіз болады.

Сонымен қатар, қолданыстағы жауапкершілік тетіктерін талдау құрылыс аяқталғаннан және объектіні пайдалануға қабылдау туралы құжаттарға қол қойылғаннан кейін жүзеге асырылған бақылау нәтижелері үшін техникалық қадағалау жауапкершілігі шектелгенін көрсетеді. Кепілдік міндеттемелер және одан кейінгі жауапкершілік кезеңі болмаған кезде құрылыстың барлық кезеңдерінде жан-жақты және сапалы бақылау жүргізуге мүдделілік төмендейді. Бұл жағдай лауазымдық міндеттерін ресми орындау, орындалған жұмыстардың сапасын негізсіз растау, анықталған бұзушылықтарды жасыру не жұмыстардың жекелеген түрлерін іс жүзінде тексермей құжаттарға қол қою үшін алғышарттар жасайды.

Көрсетілген шарттар техникалық қадағалауды жүзеге асыру кезінде субъективті шешімдерді қабылдау мүмкіндігімен, құрылыс процесіне қатысушылар арасында мүдделер қақтығысының туындауымен, сондай-ақ объектінің белгіленген талаптарға сәйкестігі туралы шешім қабылдайтын тұлғаларға заңсыз ықпал ету үшін жағдайлар жасаумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелін қалыптастырады.

Сыбайлас жемқорлық факторлары

Осы тәуекелді іске асыру құрылыс нормалары мен қауіпсіздік талаптары бұзылған объектілерді пайдалануға беруге, конструктивтік элементтер мен инженерлік желілердің ақауларының туындауына, кемшіліктерді жоюға және жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарын жүргізуге арналған бюджет қаражатының қосымша шығыстарына әкеп соғуы мүмкін. Бұдан басқа, жауапкершіліктің пәрменді тетіктерінің болмауы құрылыс саласындағы бақылау жүйесінің тиімділігін төмендетеді және нысандарды қабылдау рәсімдеріне сенімге теріс әсер етеді.

Оны жою жөніндегі ұсынымдар

Нысандарды пайдалануға қабылдау рәсімдерінің ашықтығы мен есептілігін арттыру мақсатында оның өкілеттіктері шегінде жүзеге асырылған бақылаудың нәтижелері үшін жауапкершіліктің кепілдік мерзімін белгілеу арқылы техникалық қадағалау қызметін нормативтік реттеуді жетілдіру туралы мәселені қарау ұсынылады.

Техникалық қадағалау объектіні пайдалануға бергеннен кейін белгілі бір кепілдік кезеңі ішінде құрылыс-монтаждау жұмыстарын бақылаудың сапасы мен толықтығына жауапты болуын көздеу ұсынылады. Осындай кезең ішінде тиісті техникалық қадағалау барысында анықталуы мүмкін және анықталуы тиіс ақаулар, бұзушылықтар немесе сәйкессіздіктер анықталған жағдайларда заңнамада көзделген жауапкершілік шаралары қолданылуға тиіс.

Сондай-ақ техникалық қадағалау субъектілері жол берген бұзушылықтардың тізілімін жүргізу, кепілді мерзім ішінде ақаулар анықталған кезде нысандарды тексеруге техникалық қадағалау өкілдерінің міндетті түрде қатысуын белгілеу тетіктерін, сондай-ақ лицензиялау және кәсіби қызметті жүзеге асыруға рұқсат беру кезінде мұндай бұзушылықтарды есепке алу мүмкіндігін қарау орынды.

2. Мемлекеттік сатып алудың үлгі шарты тармақтарының мемлекеттік сатып алу порталының ақпараттық жүйесімен сәйкессіздігі.

Тәуекелді сипаттау

Құрылыс-монтаж жұмыстарына мемлекеттік сатып алу туралы үлгі шартты жасасу кезінде «Шарттың қолданылу мерзімі және бұзу талаптары» тармағында мыналар корсетілген:

1) Шарт Тапсырыс беруші оны Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің аумақтық қазынашылық бөлімшесінде тіркегеннен кейін күшіне енеді және... жыл.

2) Мынадай оқиғалар олардың ұлғаюы бөлігінде жұмыс ұзақтығының мерзімдерін өзгертуге әкеп соғады:

- Тапсырыс беруші Нысанның барлық учаскелерін пайдалануға тыйым салады, бұл өз кезегінде жұмыстарды орындауды кідіртуге әкеп соғады;
- Тапсырыс беруші Мердігерге Шартта жоспарланбаған сынақтарды жүргізу үшін жұмыстарды тоқтатуға нұсқау береді. Бұл ретте, егер осы сынақтар ақауларды анықтамаған жағдайда, онда жұмыс өндірісін тоқтату уақыты жұмыстарды орындау мерзіміне қосылады;
- Тапсырыс беруші техникалық-экономикалық негіздемені әзірлеу және жобалау-сметалық (үлгілік жобалау-сметалық) құжаттаманы әзірлеу жөніндегі жұмыстарға бастапқы деректері бар Жобалауға тапсырманы беруді кешіктіреді;

3) Тапсырыс беруші немесе Мердігер, егер екінші тарап Шарттың талаптарын оны Шартта көзделген қағидаттық талаптардан айыратын елеулі бұзушылық жасаса, Шартты Шартта көрсетілген мерзімге дейін бұза алады. Шарт талаптарының елеулі түрде бұзылуы мыналарды қамтиды, бірақ санамаланғандармен шектелмейді:

- Егер Мердігер жұмыс кестесін орындау мерзімін бірнеше рет бұзса, Тапсырыс беруші Шартты бұза алады;
- Мердігер жұмыстарды 10 күнге дейінгі мерзімге тоқтата тұрады, бұл ретте Тапсырыс беруші тоқтатуға рұқсат бермеген және егер Мердігер жұмыстарды тоқтата тұрудың себептері туралы Тапсырыс берушіні жазбаша

хабардар етпесе, бұл ретте жұмыстарды тоқтата тұрудың себептерін Тапсырыс беруші Мердігерге байланысты емес деп келіседі.
- Мердігер Тапсырыс беруші айқындаған негізделген уақыт кезеңі ішінде Тапсырыс беруші көрсеткен Ақауларды жоймайды;
- Тапсырыс беруші Мердігерге жұмыстардың барысын кешіктіруге нұсқау береді және мұндай нұсқаудың күші 10 күн ішінде жойылмайды;
- не Тапсырыс беруші, не Мердігер, оның қайта ұйымдастырылуын немесе бірігуін қоспағанда, қандай да бір себептермен банкроттыққа ұшыраса немесе таратылса;
- Мердігер Жұмыстарды жүргізу қағидаларын, жобалау құжаттамасында және (немесе) шарттық құжаттамада көрсетілген нұсқаулықтар мен ережелерді елемейді.
4) Шарт тараптардың келісімі бойынша, оны одан әрі орындау орынсыз болған жағдайда бұзылуы мүмкін. Жоғарыда көрсетілген мән-жайларға байланысты Шарт жойылған кезде Мердігер Шарт бойынша бұзуға байланысты бұзылған күнгі іс жүзіндегі шығындар үшін гана ақы төлеуді талап етуге құқылы.
5) Мынадай фактілердің бірі анықталған жагдайда мемлекеттік сатып алу туралы шарт кез келген кезеңде бұзылады:
- негізінде осы Шарт жасалған сатып алуға қатысты Заңның 6-бабында көзделген шектеулердің бұзылуы анықталған;
- мемлекеттік сатып алуды ұйымдастырушының Мердігерге Заңда көзделмеген жәрдем көрсетуі;
- шарттың орындалуын қамтамасыз етуді енгізу мерзімі өткенге дейін жұмыстарды орындау жағдайын қоспаганда, Заңның 26-бабына сәйкес шарттың және (немесе) соманың орындалуын қамтамасыз етуді орындамау жолымен Шарт жасасудан жалтарган жагдайларда жүзеге асырылады.
6) Егер Шарт бұзылса, Мердігер Жұмысты дереу тоқтатады, нысанды консервациялауды қамтамасыз етеді және оны белгіленген тәртіппен Тапсырыс берушіге береді.
7) Нысандагы барлық материалдар мен Жабдықтар, сондай-ақ уақытша құрылыстар мен орындалған құрылыс жұмыстары Тапсырыс берушінің меншігі болып саналады және егер Шарт Мердігердің Шарт талаптарын елеулі түрде бұзуы себебінен бұзылса, Шартты бұзуга байланысты қаржылық талқылаулар шешілгенге дейін оның иелігінде болады.

Алайда, іс жүзінде Құрылыс бөлімі көрсетілген мемлекеттік ақпараттық жүйенің жұмыс істеуіндегі кемшіліктерге тап болады, атап айтқанда
- Егер Мердігер жұмыстарды 10 күнге дейінгі мерзімге тоқтата тұрса, бұл ретте тоқтатуға Тапсырыс беруші рұқсат бермесе және егер Мердігер жұмыстарды тоқтата тұру себептері туралы Тапсырыс берушіні жазбаша хабардар етпесе, бұл ретте жұмыстарды тоқтата тұру себептерін Тапсырыс беруші Мердігерге байланысты емес деп келіссе, Тапсырыс беруші құрылыс-монтаж жұмыстарына арналған шарт бойынша мемлекеттік сатып алу

шартын бұза алады. Сонымен қатар мемлекеттік сатып алу порталында Тапсырыс берушіге шартты бұзу үшін мынадай негіздер ұсынылады:
1) «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңның 12-бабы 4-тармағының 3-тармақшасында көзделген шектеулерді бұзу
2) заңды күшіне енген сот актісі бойынша (сатып алудың күшін жою және шарттардың тиісінше орындалмауына байланысты емес басқа да себептер)
3) өнім берушінің шарттарды орындаудан бас тартуы бойынша
4) жұмыстарды орындау мерзімін бірнеше рет бұзғаны үшін шартты бұзу
5) азаматтың, заңды тұлғаның қайтыс болуы
6) заңды күшіне енген сот актісі бойынша (шартты тиісінше орындамағаны үшін)
7) Мемлекеттік сатып алу туралы заңның 6-бабында көзделген шектеулерді бұзу.
Осылайша, егер Мердігер жұмысты 10 күнге дейінгі мерзімге тоқтата тұрса, мемлекеттік сатып алу порталында оны бұзуға негіз жоқ

Сыбайлас жемқорлық факторлары

Құқықтық бос орын

Оны жою жөніндегі ұсынымдар

"Шахтинск қаласының құрылыс бөлімі" ММ көрсетілген порталдың жұмысына тиісті өзгерістер енгізу қажет деп санайды және мемлекеттік сатып алу шартын біржақты бұзу үшін қосымша бетте "егер Мердігер жұмысты 10 күн мерзімге дейін тоқтата тұрса, шарттың бұзылуын, бұл ретте, егер Мердігер жұмыстарды тоқтата тұрудың себептері туралы Тапсырыс берушіні жазбаша хабардар етпесе, бұл ретте жұмыстарды тоқтата тұру себептері Мердігерге байланысты емес ретінде Тапсырыс берушімен келісілген".

Бөлімде мемлекеттік сатып алуды өткізу саласында бұзушылықтар байқалмағанын атап өту қажет.

8. Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдалану

Ақпараттық жүйелерді пайдалануға байланысты анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің саны - 1 бірлік

Ақпараттық жүйелерді әзірлеу Бөлімнің құзыретіне кірмейді.

Ақпараттық жүйелерді пайдаланудағы тәуекелдер

1. Жылжымайтын мүліктің бірыңғай мемлекеттік кадастрында келіп түскен өтініштердің кезектілігін және қабылданған шешімнің негіздерін көруге мүмкіндік жоқ

Тәуекелдің сипаттамасы

Талдау барысында жер қатынастары саласында пайдаланылатын ақпараттық жүйелер мен электрондық сервистер өтініш берушінің нақты уақыт режимінде берілген өтінішті қараудың барлық кезеңдерін қадағалау мүмкіндігін толық колемде қамтамасыз етпейтіні анықталды. Өтініш берушінің өтінішті қараудың ағымдағы мәртебесі, жекелеген рәсімдердің өту мерзімдері туралы, сондай-ақ қарауында өтініш бар құрылымдық бөлімше не лауазымды адам туралы ақпараты әрдайым бола бермейді.

Өтініштерді қарау процесінің толық цифрлық қадағалануының болмауы әкімшілік рәсімдердің мерзімдері мен реттілігінің сақталуын қоғамдық бақылау мүмкіндігін шектейді. Нәтижесінде өтініш беруші мемлекеттік органға өз өтінішінің қаралу барысы туралы ақпаратты телефон арқылы қоңырау шалу, жазбаша сұрау салу немесе жеке өзі бару арқылы алу үшін қосымша жүгінуге мәжбүр.

Сыбайлас жемқорлық факторлары

Әкімшілік рәсімнің ашықтығының жеткіліксіздігі және өтініштерді қарау кезеңдерін автоматтандырылған бейнелеудің болмауы субъективті шешімдер қабылдау, жекелеген отініштерді қарау мерзімдерін негізсіз созу үшін жағдай жасайды, сондай-ақ өтініш берушілердің лауазымды адамдар ұсынатын ақпаратқа тәуелділігін ұлғайтады.

Бұдан басқа, өтініш қозғалысын жедел бақылау мүмкіндігінің болмауы лауазымды тұлғалардың есеп беру деңгейін төмендетеді және құжаттарды қарау мерзімдерін бұзу жағдайларын анықтауды қиындатады.

Көрсетілген тәуекелді іске асыру:

- өтініштерді қарау мерзімдерін негізсіз созуға;
- өтініш берушілердің өтініштерін қарауға бірдей емес көзқарас;
- өтініш берушілер мен лауазымды адамдар арасындағы жеке байланыстар санын ұлғайтуға;
- шешімдер қабылдау процесіне бейресми ықпал ету үшін жағдайлар жасау;
- азаматтар мен заңды тұлғалардың жер учаскелерін беру рәсімдеріне сенімінің төмендеуіне;
- өтініштерді қарау мерзімдерін сақтау мәселелері бойынша шағымдар мен өтініштердің санын ұлғайту.

Оны жою жөніндегі ұсынымдар

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту мақсатында жер қатынастары саласындағы ақпараттық жүйелерді:

- өтініштің өтуінің толық бағытын бейнелеу тетігін енгізу;
- өтініш берушіні өтінішті қараудың әрбір кезеңі туралы автоматты түрде хабардар ету;
- жекелеген рәсімдерді орындау мерзімдері туралы ақпаратты көрсету;
- лауазымды адамдардың барлық іс-қимылдарын кейіннен аудит жүргізу мүмкіндігімен ақпараттық жүйеде тіркеу;
- қарау мерзімдерінің сақталуына автоматты бақылауды енгізу - өтініштерді және оларды бұзу фактілері туралы басшылықты хабардар ету.

Аталған шараларды іске асыру жер учаскелерін беру рәсімдерінің ашықтығын арттыруға, өтініш берушілер мен лауазымды тұлғалар арасындағы тікелей байланыстардың санын қысқартуға, белгіленген мерзімдердің сақталуын бақылауды қамтамасыз етуге және өтініштерді қарауға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтуға мүмкіндік береді.

9. Ұйымдастыру-басқару қызметінен туындайтын өзге де мәселелер.

Ұйымдық-басқарушылық қызметтен туындайтын өзге де мәселелерді орындауға байланысты анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің саны - 1 бірлік

Тәуекелдер

1. Норманы іске асырудың нақты тетігінің болмауы және жобаны түзету кезінде құрылыс-монтаж жұмыстарының құнын көтеру бөлігінде әртүрлі мемлекеттік органдардың оны әртүрлі түсіндіру мүмкіндігі.

Тәуекелдің сипаттамасы

Талдау барысында жобалау-сметалық құжаттамаға өзгерістер енгізу және бюджет қаражатын қосымша бөлу кезінде мемлекеттік сатып алу туралы шарттың сомасын ұлғайту мүмкіндігін көздейтін «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 18-бабы 2-тармағының 2-тармақшасында конкурсқа қатысу кезінде өнім беруші ұсынған конкурстық жеңілдікті сақтау (ұстап қалу) мәселесі тікелей реттелмейтіні анықталды.

Бұл ретте конкурс жеңімпазы Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларына сәйкес шартты жеңілдіктерді қолдану арқылы қалыптастырылған шартты баға ескеріле отырып айқындалады. Өнім беруші ұсынған жеңілдік конкурс нәтижелеріне және жеңімпазды таңдауға әсер еткен факторлардың бірі болып табылады.

Жобалау-сметалық құжаттаманы түзету салдарынан шарттың сомасы ұлғайған кезде конкурстық жеңілдікті қолдану тәртібін нақты нормативтік реттеудің болмауы мемлекеттік органдар мен тапсырыс берушілердің заңнаманы түсіндіруіне және қолдануына әртүрлі тәсілдерге жол береді.

Сыбайлас жемқорлық факторлары

Мемлекеттік сатып алу шартына өзгерістер енгізу кезінде конкурстық жеңілдікті сақтау не қолданбау мәселесіндегі құқықтық белгісіздік лауазымды адамдардың субъективті шешімдерді, сондай-ақ бірдей емес құқық қолдану практикасын қабылдауы үшін жағдай жасайды.

Заңнама нормаларын әртүрлі түсіндіру мемлекеттік сатып алу шарттарының құнын негізсіз ұлғайтуға, жекелеген өнім берушілерге артықшылық жасауға, бюджет қаражатын тиімсіз пайдалануға, сондай-ақ мемлекеттік сатып алу шарттарына өзгерістерді келісу кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауына әкеп соғуы мүмкін.

Оны жою жөніндегі ұсынымдар

Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамаға өзгерістер мен толықтырулар енгізу не жобалау-сметалық құжаттаманы түзету салдарынан шарт сомасын ұлғайту кезінде конкурстық жеңілдікті қолдану мәселелері бойынша уәкілетті органның ресми түсіндірмесін әзірлеу туралы мәселені қарау. Нормаларды әртүрлі түсіндіру мүмкіндігін болдырмайтын конкурстық жеңілдікті ескере отырып не ескермей жұмыстардың қосымша көлемдерінің құнын айқындаудың бірыңғай тәртібі белгіленсін.

Құқықтық белгісіздікті жою, біркелкі құқық қолдану практикасын қалыптастыру, мемлекеттік сатып алу шарттарына өзгерістер енгізу кезінде лауазымды адамдардың дискрециялық өкілеттіктерін төмендету және

бюджет қаражатын жұмсау кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту.

ҰСЫНЫМДАР

Бөлімнің қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне талдау жүргізе отырып, тексеру аяқталған сәтте:

1. Мемлекеттік қызметтер корсетуді бұзу фактілеріне жол бермеу мақсатында Бөлімде Қазақстан Республикасының заңнамасын түсіндіру бойынша жалпыға бірдей құқықтық оқуды жүргізуді жалғастыру

2. Жеке және заңды тұлғаларды қолжетімді және сапалы мемлекеттік қызметтермен одан әрі қамтамасыз ету мақсатында халықпен «электрондық лицензиялау» порталы арқылы www.elicense.kz электрондық форматта мемлекеттік қызметтерді алу мүмкіндіктері туралы ақпараттық-түсіндіру жұмысын жалғастыру. Мұнда, негізгі жұмыс халықтың қанағаттану деңгейін арттыруға бағытталатын болады мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді электрондық түрде өз бетінше пішімде.

3. Өткізу ашықтығына тұрақты бақылау жүргізуді жалғастыру мемлекеттік сатып алу.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту немесе оларды жою үшін мынадай әдістерді пайдалану қажет:

- сыбайлас жемқорлықты іске асыруды қиындататын кедергілерді белгілеу схемалар;
- сыбайлас жемқорлық-қауіпті функцияларды орындау жөніндегі өкілеттіктерді іске асыру шеңберінде әкімшілік рәсімдерді нақты реттеу; сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау (белгілі болған).

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің туындауына жол бермеу үшін әкімшілік рәсімдерді нақты регламенттеуді енгізу талап етіледі, бұл сыбайлас жемқорлық факторларын жою үшін кедергі ретінде көрініс табады, ол мыналардан көрінеді:

- лауазымды адам нақты мақсатты іске асыру шеңберінде қатаң белгіленген жоспар бойынша әрекет етеді;
- шешімдер қабылдау кезінде лауазымды адам нақты нәтижеге қол жеткізу тәсілдерін дербес таңдай отырып әрекет ете алмайды;
- барлық қызмет регламент шеңберінде ғана жүзеге асырылатындықтан, қақтығыс жағдайлары мен мүдделер қақтығыстарының туындау тәуекелдерінің саны төмендейді;
- лауазымды адамның шешім қабылдау процесіне сыртқы бақылау жақсарады, бұл мемлекет мүқтажы үшін сатып алудың негізгі сатысына дайындық сатысында қателер жасауға жол бермеуге көмектеседі;
- мемлекеттік сатып алу шеңберінде лауазымды тұлғалардың функциялары біркелкілікке ие болады, сол арқылы болжамды контрагенттердің көп санының қатысуына қолжетімділікті қамтамасыз етеді және заңсыз схемалардың туындау тәуекелін төмендетеді;
- әкімшілік рәсімдер шеңберіне сай мемлекеттік сатып алу,жариялылық пен ашықтыққа ие болады.

Регламенттелетін функцияны жүзеге асырудың қатысушылары мүмкіндігінше көп лауазымды тұлғалар болуы үшін, сондай-ақ биліктің «тігінен» де, «көлденеңінен» де әртүрлі болуы үшін рәсімдерді «бөлшектеу» әдістерін қолдану маңызды. Мұндай әдіс жария міндеттерді іске асыру кезінде өзара бақылауды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Мемлекеттік сатып алу саласындағы сыбайлас жемқорлық бағыттағы құқық бұзушылықтарға тиімді қарсы іс-қимыл жасау мақсатында неғұрлым осал жерлерді - олардың дамуына қолайлы негіз болатын сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін білу маңызды. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін қадағалау, талдау және бағалау қазіргі сыбайлас жемқорлық қатерлеріне уақтылы ден қоюға және оларды барынша азайтуға, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылды заңнамалық реттеудегі олқылықтарды анықтауға, оларды іске асыру практикасында туындайтын проблемаларды айқындауға, сондай-ақ осы қызметті ұйымдастырушылық, ресурстық, идеологиялық қамтамасыз етудегі кемшіліктерді кепілдендірілген жоюға және тиісінше, қолданыстағыларға барабар шаралар әзірлеуге ықпал етеді қазіргі азаматтық қоғам мен құқықтық мемлекеттің мүмкіндіктері мен қажеттіліктері.

Сатып алу рәсімдерін жоспарлаудың, ұйымдастыру мен жүргізудің, сондай-ақ мемлекеттік сатып алу туралы шарттарды орындаудың барлық кезеңдерінде Қазақстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасының сақталуына тұрақты мониторингті қамтамасыз ету.

Уәкілетті мемлекеттік органдарға анықталған сыбайлас жемқорлық тәуекелдері мен құқықтық белгісіздіктерді жою бөлігінде нормативтік құқықтық реттеуді жетілдіру және мемлекеттік ақпараттық жүйелерді пысықтау жөнінде ұсыныстар, атап айтқанда:

1. жоба авторы өз өкілеттіктерін аттестатталған сарапшыға не тапсырыс берушіге берген жағдайларда авторлық қадағалау қызметтерін сатып алуды жүзеге асырудың жекелеген тәртібін көздей отырып, мемлекеттік сатып алу туралы заңнаманың ережелерін сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы заңнамаға сәйкес келтіруге, сондай-ақ осындай көрсетілетін қызметтерді берушіні таңдаудың нақты өлшемдері мен рәсімдерін белгілеу, атап айтқанда: "Мемлекеттік сатып алу туралы" Қазақстан Республикасының 01.07.2024 жылғы 16-бабы 3-тармағының 34-тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын: "күрделі құрылыс объектілерінің жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеуді авторлық қадағалау, құрылысты авторлық қадағалау жөніндегі көрсетілетін қызметтерді сатып алу, жобалау немесе жобалау-сметалық құжаттаманы әзірлеген тұлғада не Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен авторлық қадағалауды жүзеге асыру жөніндегі өкілеттіктер берілген тұлғада күрделі құрылыс нысандарын тиісті авторлардың реконструкциялауы және күрделі жөндеуі, сондай-ақ жобалау немесе жобалау-сметалық құжаттаманы түзету жөніндегі жұмыстар

2. Сот шығыстары туралы заңнаманы біркелкі қолдануды қамтамасыз ету, сот практикасындағы айырмашылықтарды болдырмау және өкілдің көмегіне ақы төлеуге арналған шығыстардың негізсіз ұлғаюын болдырмау мақсатында, «Қазақстан Республикасы соттарының азаматтық істер бойынша

сот шығыстары туралы заңнаманы қолдануы туралы» Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының 2006 жылғы 25 желтоқсандағы № 9 Нормативтік қаулысына өзгеріс енгізу ұсынылады және жоғарыда көрсетілген қаулының 14-тармағы мынадай редакцияда жазылсын: "Процеске қатысқан өкілдің (бірнеше өкілдің) көмегін төлеу бойынша шығыстарды өтеу Қазақстан Республикасы Азаматтық іс жүргізу кодексінің 109, 113-баптарының талаптарына сәйкес жүргізіледі.

Мүліктік сипаттағы істер бойынша өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі сот шығыстарын өтеу сомасы Қазақстан Республикасы АІЖК-нің 113-бабында белгіленген шектен аспауы тиіс, **және іс қаралған сот сатыларының санына қарамастан, бүкіл азаматтық іс бойынша жиынтығында анықталуға тиіс,** және тараптардың өтініші немесе соттың қалауы бойынша төмендетуге болмайды.

Мүліктік емес сипаттағы талаптар бойынша өкілдің көмегіне ақы төлеу бойынша құжатпен (төлем тапсырмасымен не түбіртекпен) расталған шығыстардың тым жоғары сомасы мәлімделген жағдайда, сот Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 8-бабының 4-тармағында және Қазақстан Республикасы АІЖК-нің 6-бабының бесінші бөлігінде көзделген адалдық, әділдік және ақылға қонымдылық өлшемдерін басшылыққа алуы қажет.

Өкілдің көмегіне ақы төлеу жөніндегі шығыстарды өндіріп алу туралы талаптар мәлімделуі мүмкін және шешім шығарылғанға дейін нақты іс бойынша соттың қарауына жатады".

3. Бюджеттік сұрау салуды жасау, ұсыну және қарау ережесінің және № 2 қосымшаның ережелеріне олардың өзара сәйкестігі тұрғысынан ревизия жүргізу, анықталған алшақтықтарды жою және бюджеттік бағдарламалар әкімшісі қызметінің паспортын толтыруға қойылатын талаптарды біркелкі нормативтік реттеуді қамтамасыз ету. Қажет болған жағдайда тиісті нормаларды қолдану жөнінде ресми әдістемелік түсініктемелер әзірлеу.

4. Нысандарды пайдалануға қабылдау рәсімдерінің ашықтығы мен есептілігін арттыру мақсатында оның өкілеттіктері шегінде жүзеге асырылған бақылаудың нәтижелері үшін жауапкершіліктің кепілдік мерзімін белгілеу арқылы техникалық қадағалау қызметін нормативтік реттеуді жетілдіру туралы мәселені қарау ұсынылады.

Техникалық қадағалау объектіні пайдалануға бергеннен кейін белгілі бір кепілдік кезеңі ішінде құрылыс-монтаждау жұмыстарын бақылаудың сапасы мен толықтығына жауапты болуын көздеу ұсынылады. Осындай кезең ішінде тиісті техникалық қадағалау барысында анықталуы мүмкін және анықталуы тиіс ақаулар, бұзушылықтар немесе сәйкессіздіктер анықталған жағдайларда заңнамада көзделген жауапкершілік шаралары қолданылуға тиіс.

Сондай-ақ техникалық қадағалау субъектілері жол берген бұзушылықтардың тізілімін жүргізу, кепілді мерзім ішінде ақаулар анықталған кезде нысандарды тексеруге техникалық қадағалау өкілдерінің міндетті түрде қатысуын белгілеу тетіктерін, сондай-ақ лицензиялау және

кәсіби қызметті жүзеге асыруға рұқсат беру кезінде мұндай бұзушылықтарды есепке алу мүмкіндігін қарау орынды.

5. Мемлекеттік сатып алу порталының жұмысына тиісті өзгерістер енгізу және мемлекеттік сатып алу шартын біржақты бұзу үшін қосымша бетте «егер Мердігер жұмысты 10 күнге дейінгі мерзімге тоқтата тұрса, шартты бұзу» негіздерінің бірімен қосылсын бұл ретте, егер Мердігер жұмыстарды тоқтата тұрудың себептері туралы Тапсырыс берушіні жазбаша хабардар етпесе, бұл ретте жұмыстарды тоқтата тұру себептері Мердігерге байланысты емес ретінде Тапсырыс берушімен келісілген".

6. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайту мақсатында жер қатынастары саласындағы ақпараттық жүйелерді:

- өтініштің өтуінің толық бағытын бейнелеу тетігін енгізу;
- өтініш берушіні өтінішті қараудың әрбір кезеңі туралы автоматты түрде хабардар ету;
- жекелеген рәсімдерді орындау мерзімдері туралы ақпаратты көрсету;
- лауазымды адамдардың барлық іс-қимылдарын кейіннен аудит жүргізу мүмкіндігімен ақпараттық жүйеде тіркеу;
- қарау мерзімдерінің сақталуына автоматты бақылауды енгізу - отініштерді және оларды бұзу фактілері туралы басшылықты хабардар ету.

7. Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамаға озгерістер мен толықтырулар енгізу не жобалау-сметалық құжаттаманы түзету салдарынан шарт сомасын ұлғайту кезінде конкурстық жеңілдікті қолдану мәселелері бойынша уәкілетті органның ресми түсіндірмесін әзірлеу туралы мәселені қарау. Нормаларды әртүрлі түсіндіру мүмкіндігін болдырмайтын конкурстық жеңілдікті ескере отырып не ескермей жұмыстардың қосымша көлемдерінің құнын айқындаудың бірыңғай тәртібі белгіленсін.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдері
ішкі талдау
жүргізуге уәкілетті **Е.Зинина**